пластовий журнал для дітей

Пташеня

№ 3
2006

Готуйсь Пташеня

четвертий спільний проект

Це число "Пташеняти" - спільний проект, підготовлений редакцією журналу "Пташеня" (Україна) за погодженням з редакцією журналу "Готуйсь!" (Канада). Частина накладу буде відправлена в Канаду і США, де його читатимуть українські новаки і новачки.

Слова, важкі для розуміння дітьми, винесені з поясненням внизу тексту.

Про Що

Знаєш, новаче, є така цікава гра в асоціації? Називають якесь слово і всі по черзі кажуть, з чим воно асоціюється, тобто пов'язується. От, наприклад, з чим тобі асоціюється слово "степ"? Безкраї простори, порослі високими травами... У тих травах може навіть вершник сховатися... Там бігають налякані куріпки і козулі... На скіфських курганах* свистять бабаки, а в небі ширяють орли і яструби... Ці трави щедро зрошені козацькою кров'ю, а у глибині землі ховаються сліди стародавніх народів – скіфів, сарматів, антів...

словничок

*Курган - насипаний над могилою пагорб;

*Кліматична зона - місцевість з певними погодніми і природними умовами;

*Чагарник - густі зарості кущів;

*Суховій - гарячий сухий вітер;

*Пилові бурі - бурі з пороху,без дощу.

помандруймо ж сьогодні степами.

Спочатку — трохи природознавства

Степи – це одна з кліматичних зон* нашої планети. Це великий рівний або ледь горбатий простір, вкритий травами, чагарниками*, поодинокими деревами, які ростуть вздовж берегів струмків і річок. Степи займають на Землі місце між сухими спекотними пустелями і густими тінистими лісами. Ці райони надто сухі для дерев, але достатньо вологі для трав. У зоні степів спостерігається чітка зміна сухого та дощового сезонів. Під час сезону дощів трави щедро ростуть, квітнуть і дають насіння. А в суху пору – припиняють ріст і відмирають. Снігу взимку мало. На велетенських просторах вільно гуляють вітри: часто дмуть суховії*, спричиняючи пилові бурі*. В посушливий сезон у степах часто самі спалахують пожежі – наприклад, від удару блискавки. Тоді трава вигоряє, але її коріння залишається у ґрунті живим і після дощу степ зеленіє знову.

Степи у світі

Трав'янисті рівнини є на всіх континентах. В Україні і в Євразії загалом їх називають **степами**, у Північній Америці – **преріями**, в Південній Америці – **пампами**, або **пампасами**, в Центральній Африці – **саванами**, в Південній Африці – **вельдами**, в Австралії – **даунлендами**. Рослинний і тваринний світ кожного виду степів надзвичайно багатий, причому в кожному степу інший.

Африканська савана – дуже спекотне місце, влітку щедро полите дощами. Тут аж кишить* різними копитними тваринами, які мають вдосталь паші (трави). **Смугасті зебри**, стрункі **антилопи** і їх родичі з кумедним носом – **сайгаки** [illegible] високих травах, сторожко озираючись, чи не крадеться десь цар звірів [illegible] **страуси** теж живуть у савані, як і **слони**, **вовки**, **гієни**.

Степом називають природні луки Європи та Азії, які починаються в Угорщині й тягнуться аж до Монголії. В азіатських степах залишилось дуже мало копитних тварин – **диких коней**, **антилоп**, **оленів**. Зате там водиться безліч гризунів – **хом'яків**, **полівок**, **мишей** і **ховрашків**.

словничок

*Кишить — коли чогось живого є дуже багато

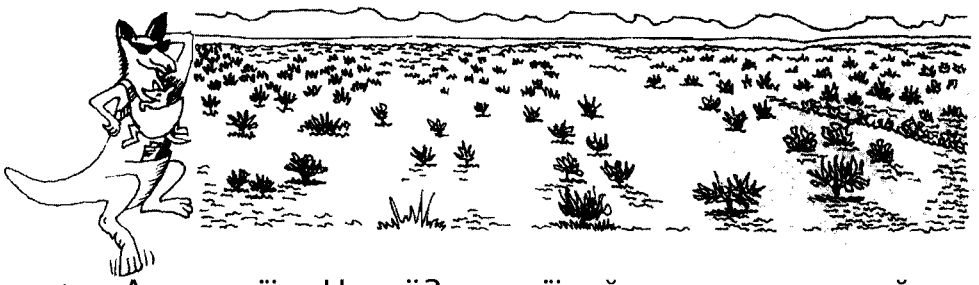

Даунленди Австралії та Нової Зеландії займають невеликий простір. Зате там мешкає одна з найдивовижніших тварин у світі – кенгуру. Відштовхуючись міцн[illegible] задніми лапами, кенгуру здатний робити олімпійські стрибки – до 12 м в довжин[illegible] 3 м у висоту! Своїх дитинчат мама носить у спеціальній кишені на животі. Кенгурята народжуються крихітними, завдовжки всього 3 см.

Прерії тягнуться від Центральної та Південної Канади, через США аж до Північної Мексики. Ці місця відомі також під назвою "Великі Рівнини". У преріях [illegible] олені, земляні білки і степові собачки. Найзнаменитіший меш[illegible] – бізон – дикий бик, схожий на зубра. Колись кількість бізонів сягала 40 м[illegible] але ту майже всіх винищили.

Пампаси розкинулись на території Аргентини, Уругваю та Бразилії. Це найбільші за площею природні луки в південній півкулі. Тут живуть дивовижні тварини: мара – довгоногий звір, схожий на зайця, віскача – родич пухнастого шиншили, а також дика морська свинка, гігантський мурахоїд, гривастий вовк і великий нелітаючий птах – реа.

Гра: розмалюй мапу

Приготуй кольорові олівці і відповідно до зазначеної цифри розмалюй степ на кожному континенті.

1 – Африканська савана (оранжевий);

2 – Степ (жовтий);

3 – Даунленди (червоний);

4 – Прерії (зелений);

5 – Пампаси (рожевий).

український степ

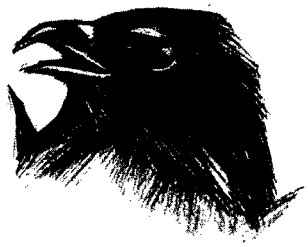

Степи займають весь південь України, простягаючись із заходу на схід смугою завдовжки 1000 км і завширшки 500 км. Це 40 % території України. Клімат українських степів досить м'який, а ґрунти дуже родючі – це знамениті українські чорноземи. Саме тому у нас залишилося дуже мало куточків дикої степової природи. Майже весь простір степу розораний і використовується для вирощування пшениці, жита, овочів, соняшнику. Таких величезних посівних площ нема ніде в світі. Тому Україну колись назвали "житницею Європи".

Навесні степ покривається квітами – цвіте крупка, зірочка, горицвіт. З трав найпоширеніші ковила і перекотиполе. Серед тварин дуже багато гризунів – зайці, ховрахи, бабаки, хом'яки, миші – та хижаків, які полюють на них – вовки, лисиці, тхори, борсуки. У степах водиться безліч птахів – жайворонки, перепілки, куріпки, дрофи, орли, сови.

У клітинках, під кожним малюнком підпиши, яка тварина зображена.

Гра: тварини степу

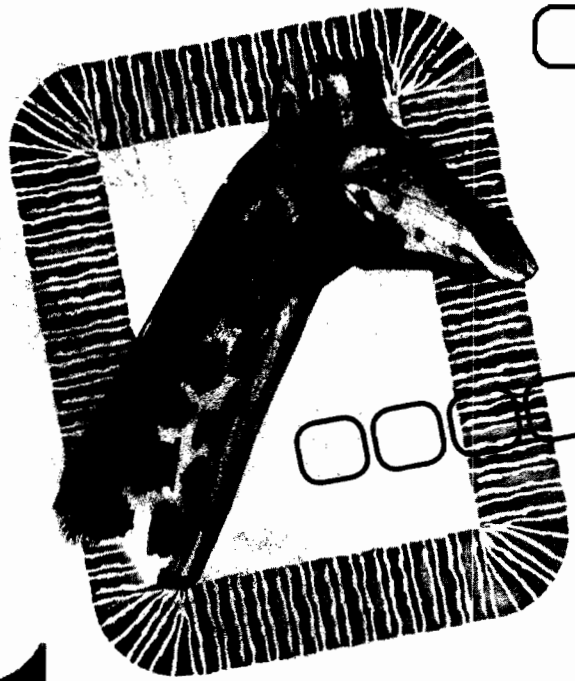

8

10

11

9

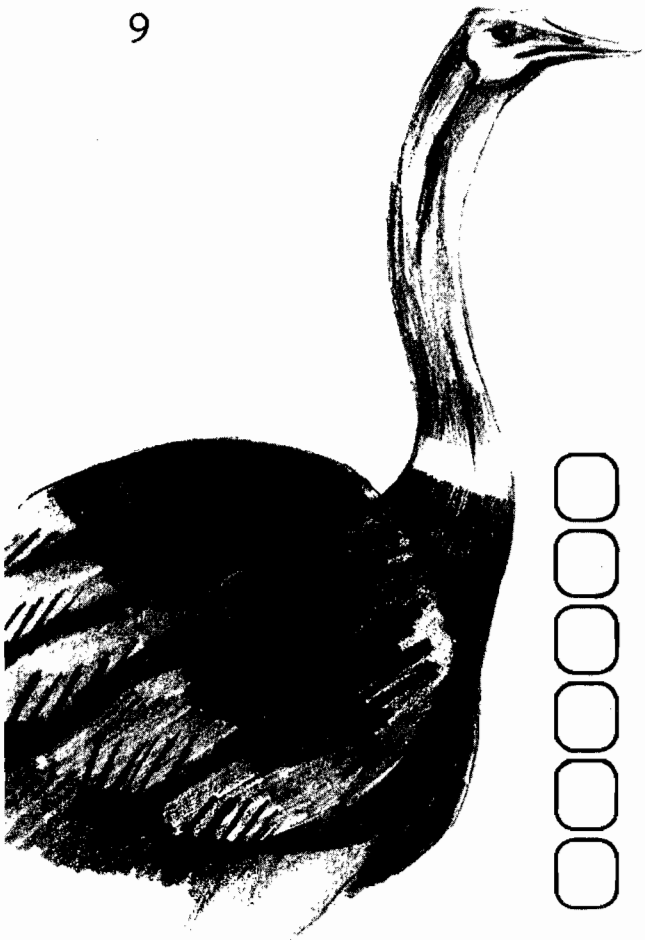

12

13

Відповіді знайдеш на сторінці 27

Дуже симпатична степова тварина – **бабак**. Це гризуни, які живуть родинами. Кожна родина має свою нірку-хатину і ще кілька кормових і захисних нір. Усі нірки сполучені ходами-переходами між сусідами-бабаками. Таким чином, увесь степ помережаний системою підземних ходів. Помітивши небезпеку, бабак прожогом* кидається до найближчої нірки і надає сигнал тривоги свистом. За мить усі бабаки завмирають біля своїх нірок, як стовпчики, пильно роззираючись довкола. За такої системи колективного повідомлення орлові чи вовкові нечасто випадає поласувати ніжним м'ясом цього звірятка. До кінця літа бабаки нагулюють жир і якогось холодного осіннього дня залягають у сплячку, заліпивши входи до нірок глиною. Сплять бабаки всю зиму без перерви, прокидаючись лише наступної весни. Звідси й приказка – "**спить як бабак**".

За поведінкою бабаків на Стрітення колись прогнозували весну: як бабак свою тінь побачить (тобто – вилізе з нірки на сонце) – чекай ранньої весни.

Словничок
*Прожогом – дуже швидко

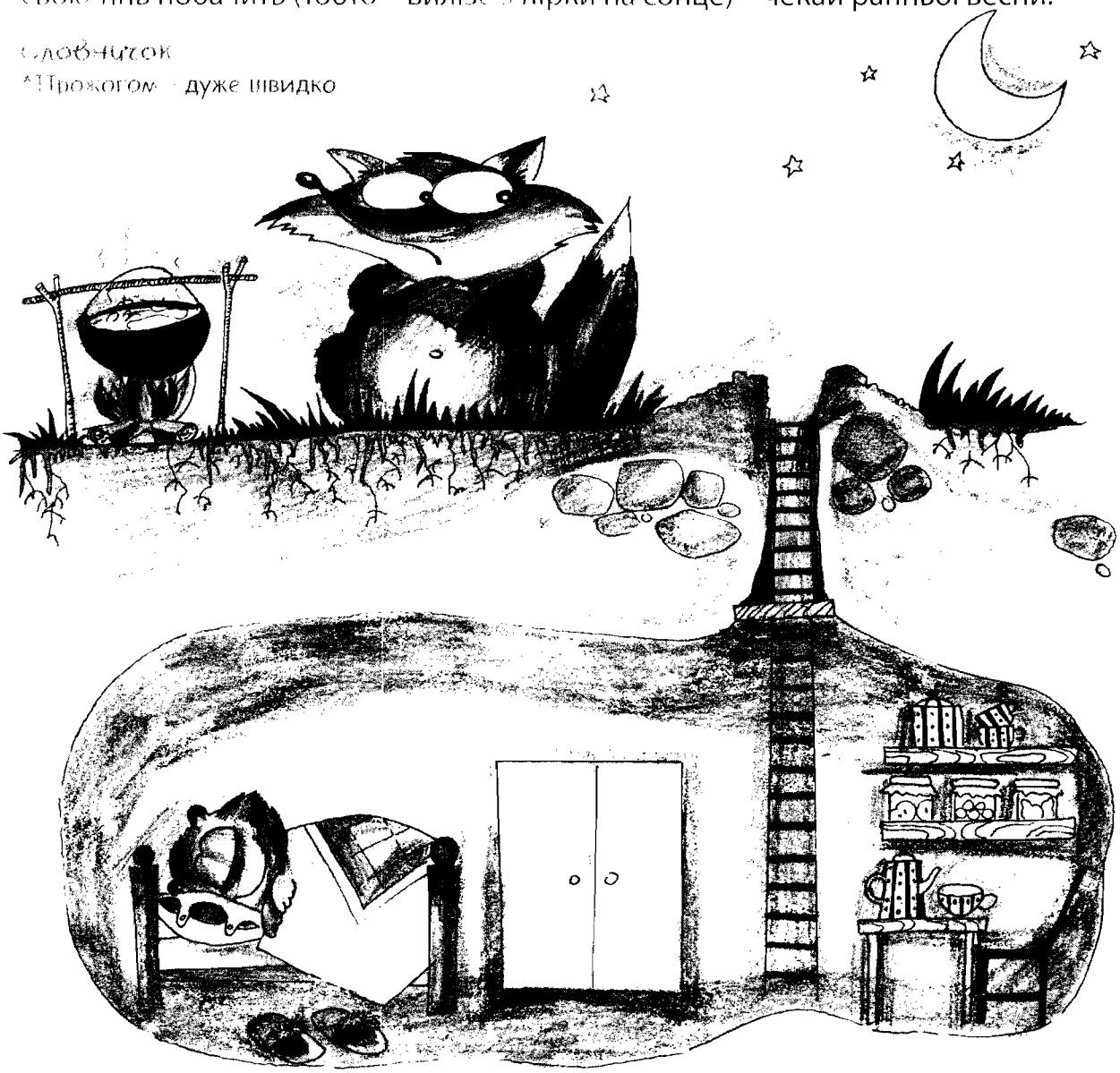

Найпоширеніша степова трава – **ковила**, яка росте у степах на всіх континентах. Її існує близько **300 видів**. В Україні росте **10 видів** ковили, серед них – тирса і ковила українська.

У степах росте ще одна дуже цікава рослина – **перекотиполе**. Після достигання насіння стебла перекотиполя ламаються біля основи і рослина літає за вітром, як легесенький м'ячик, засіваючи своїми насінинками степ. Перекотиполе є різних видів, тому діаметр трав'яної кульки може бути від кількох сантиметрів до 1 метра.

Багато садових квітів мають степове походження. Зі степів Євразії походить горицвіт (адоніс), дельфініуми, скабіози. А прерії подарували нам соняшник. Взагалі всі степові квіти великі і яскраві – щоб приваблювати комах навесні і влітку.

Заповідники

Дикі природа степу України збережена у двох заповідниках – "Український степ" та заповідник "Асканія-Нова". Розкажемо тобі про один з них.

Асканія-Нова розташована біля однойменного селища у Херсонській області. Цей заповідник заснував у своєму маєтку ще наприкінці XIX ст. барон Фальц-Фейн – власник тамтешніх земель. Він заклав ботанічний сад і зоопарк, а також визначив недоторканну ділянку степу. Зараз в Асканії-Новій живе 270 видів птахів і зібрано унікальну колекцію диких тварин, причому не лише з українських степів. У високому різнотрав'ї, на волі ходять африканські антилопи, зебри, страуси, табуни бізонів і коней Пржевальського, могутні азіатські бики, безгорбі американські родичі верблюдів – лами. У штучних водоймах живуть дикі гуси, лебеді, качки. Ховаються у заростях красені фламінго і декоративні тропічні птахи. Парк прикрашають рідкісні дерева і кущі – віргінський ялівець, мильне дерево, срібляста ялина. Всього тут росте 748 видів дерев і кущів та понад 1500 видів трав'янистих рослин.

орел

бабак

лисинятка

Гра: "Таємниці степу"

Щоб зіграти цю гру, краще дочитай журнал до кінця!

Виріж карточки з текстом та розклади їх написаним вниз. Середину з малюнками можна наклеїти на картон, щоб не знищилася. Цю гру може грати від 2 до 5 осіб. Кожен гравець тягне по черзі одну карточку. Хто виймає карточку, зачитує, що на ній написано, та шукає на розкладці відповідний малюнок. Якщо гравець знає відповідь, то накриває карточкою квадрат з малюнком і тоді ходить наступний гравець. Якщо не знає відповіді, кладе карточку на місце, перемішує всі карточки і пропускає хід. Виграє той, хто закриє найбільше квадратів.

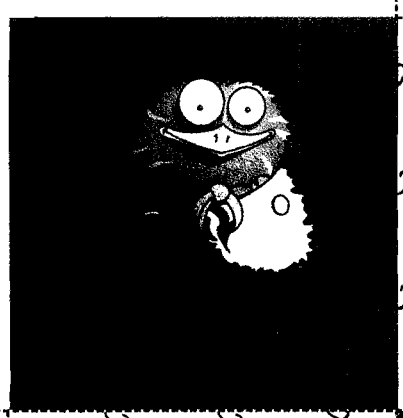

Степова тварина, гризун

Довгий чуб на голові козака

Нелітаючий птах живе в африканській савані

[illegible]ький бик, [illegible]ий живе [illegible]преріях

О[illegible]во-ви[illegible]ших тва[illegible]ин у [illegible]ті, яка [illegible]ша[illegible]кає в Австр[illegible] і мо[illegible]стриба[illegible]на ве[illegible]дет[illegible]і

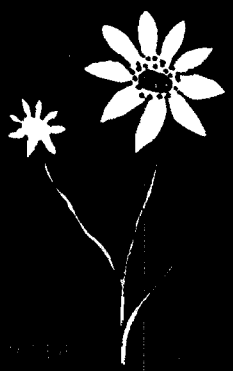

П[illegible]d, [illegible] з'я[illegible]лися у VI[illegible]ст. до н. [illegible] п[illegible]чорно[illegible] мо[illegible]

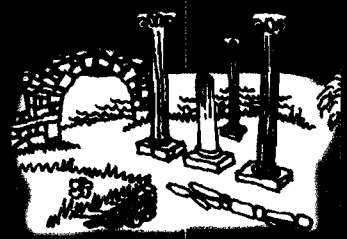

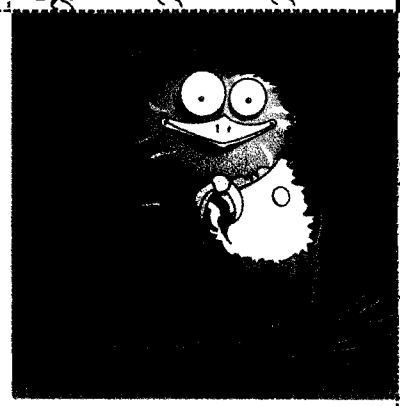

[illegible]тучно насипаний над похованнями пагорб

Птах степу

Степова трава, яка росте у степах на всіх континентах

Квітка степового походження

Племена, які витіснили скіфів з причорноморських степів

Довгоногий звір, схожий на зайця, живе у пампасах

Безгорбий американський родич верблюда, якого можна зустріти у заповіднику Асканія-Нова

Одна з найбільш поширених трав степу, яка літає по полю, засіваючи земле насінням

Одне з грецьких міст, яке знаходиться на території сучасного Криму

Російська цариця, яка у 1775 році знищила Запорізьку Січ

Рослина, яку подарували нам прерії

Кочові люди, що ходили в степи на лови й билися з татарами

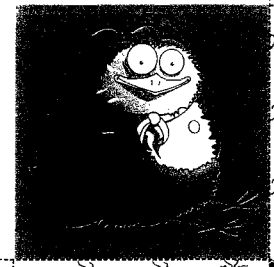

Степова тварина, гризун

Довгий чуб на голові козака

Нелітаючий птах, живе в африканській савані

Квітка степового походження

Племена, які витіснили скіфів з причорноморських степів

Довгоногий звір, схожий на зайця, живе у пампасах

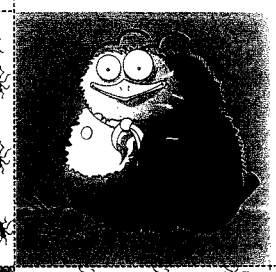

Дикий бик, який живе у преріях

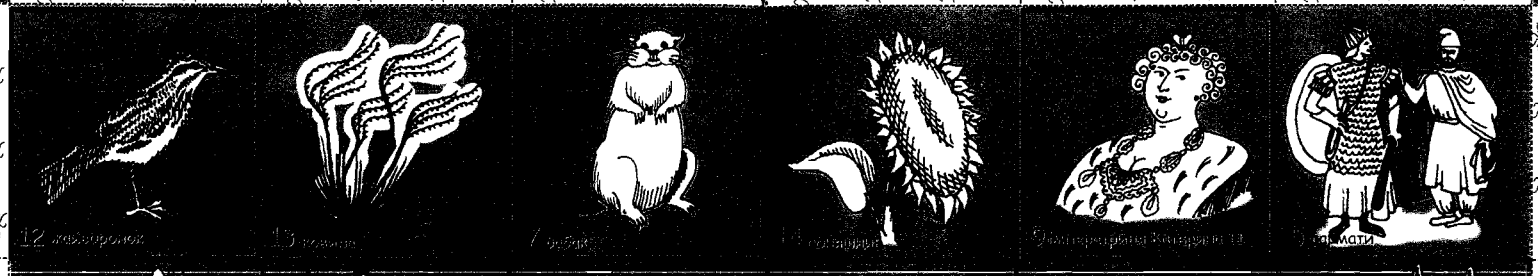

Безгорбий американський родич верблюда, якого можна зустріти у заповіднику Асканія-Нова

Одна з найдивовижніших тварин у світі, яка мешкає в Австралії і може стрибати на великі відстані

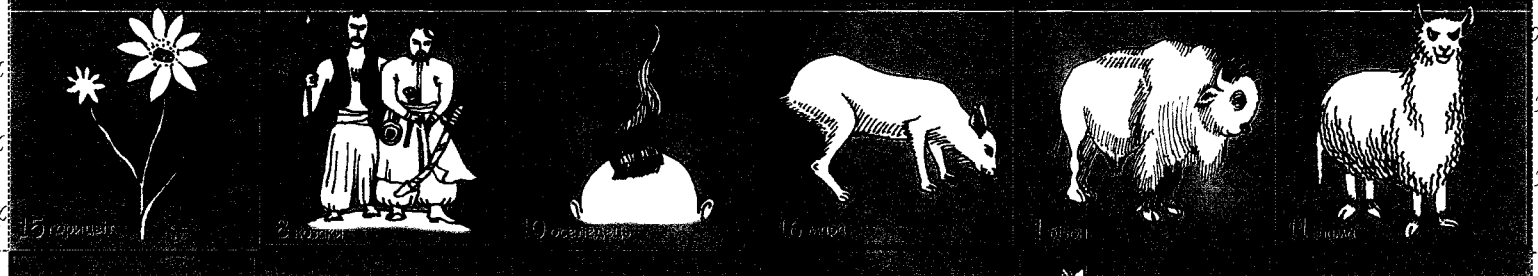

Одна з найбільш поширених трав степу, яка літає по полю, засіваючи землю насінням

Племена, які з'явилися у VII ст. до н. е. у причорноморських степах

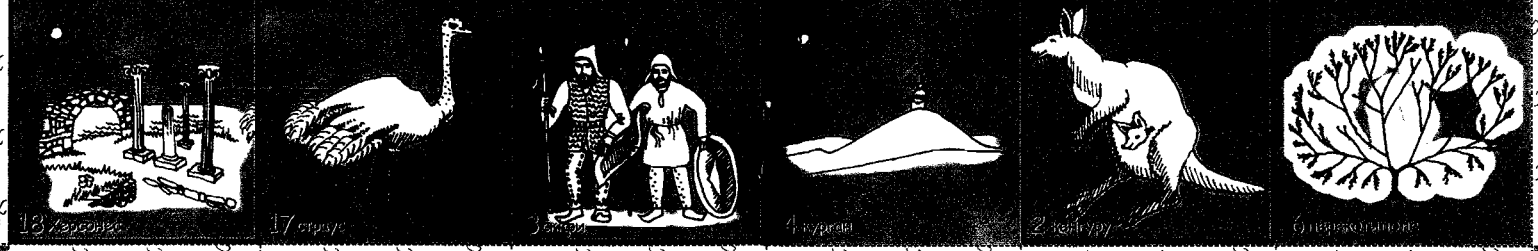

Одне з грецьких міст, яке знаходиться на території сучасного Криму

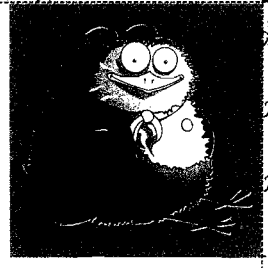

Штучно насипаний над похованнями пагорб

Птах степу

Степова трава, яка росте у степах на всіх континентах

Російська цариця, яка у 1775 році знищила Запорізьку Січ

Рослина, яку подарували нам прерії

Вільні люди, що ходили в степи на лови й билися з татарами

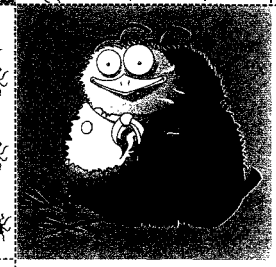

1. Дикий бик, який живе у преріях (бізон).
2. Одна з найдивовижніших тварин у світі, яка мешкає в Австралії і може стрибати на великі відстані (кенгуру).
3. Племена, які з'явилися у VII ст. до н. е. у причорноморських степах (скіфи).
4. Штучно насипаний над похованнями пагорб (курган).
5. Племена, які витіснили скіфів з причорноморських степів (сармати).
6. Одна з найбільш поширених трав степу, яка літає по полю, засіваючи землю насінням (перекотиполе).
7. Степова тварина, гризун (бабак).
8. Вільні люди, що ходили в степи на лови й билися з татарами (козаки).
9. Російська цариця, яка у 1775 році знищила Запорізьку Січ (імператриця Катерина II).
10. Довгий чуб на голові козака (оселедець).
11. Безгорбий американський родич верблюда, якого можна зустріти у заповіднику Асканія-Нова (лама).
12. Птах степу (жайворонок).
13. Степова трава, яка росте у степах на всіх континентах (ковила).
14. Рослина, яку подарували нам прерії (соняшник).
15. Квітка степового походження (горицвіт).
16. Довгоногий звір, схожий на зайця, живе у пампасах (мара).
17. Нелітаючий птах, живе в африканській савані (страус).
18. Одне з грецьких міст, яке було на території сучасного Криму (Херсонес).

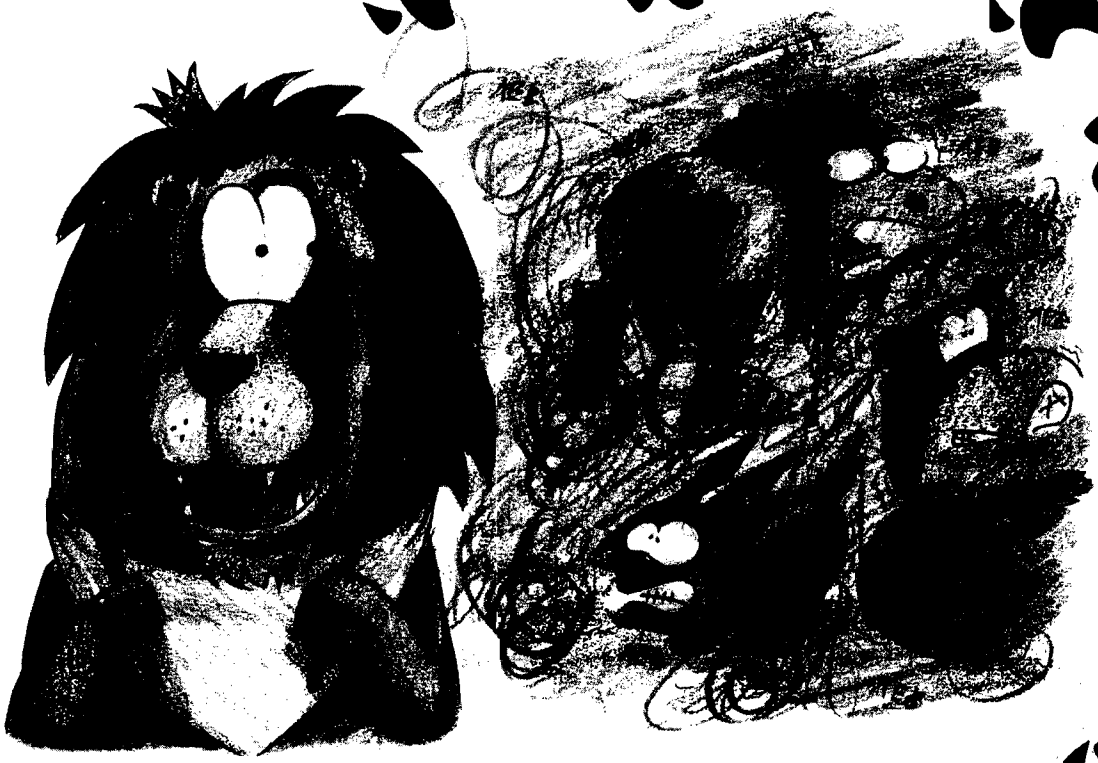

ЗНАЙДИ 14 РІЗНИЦЬ

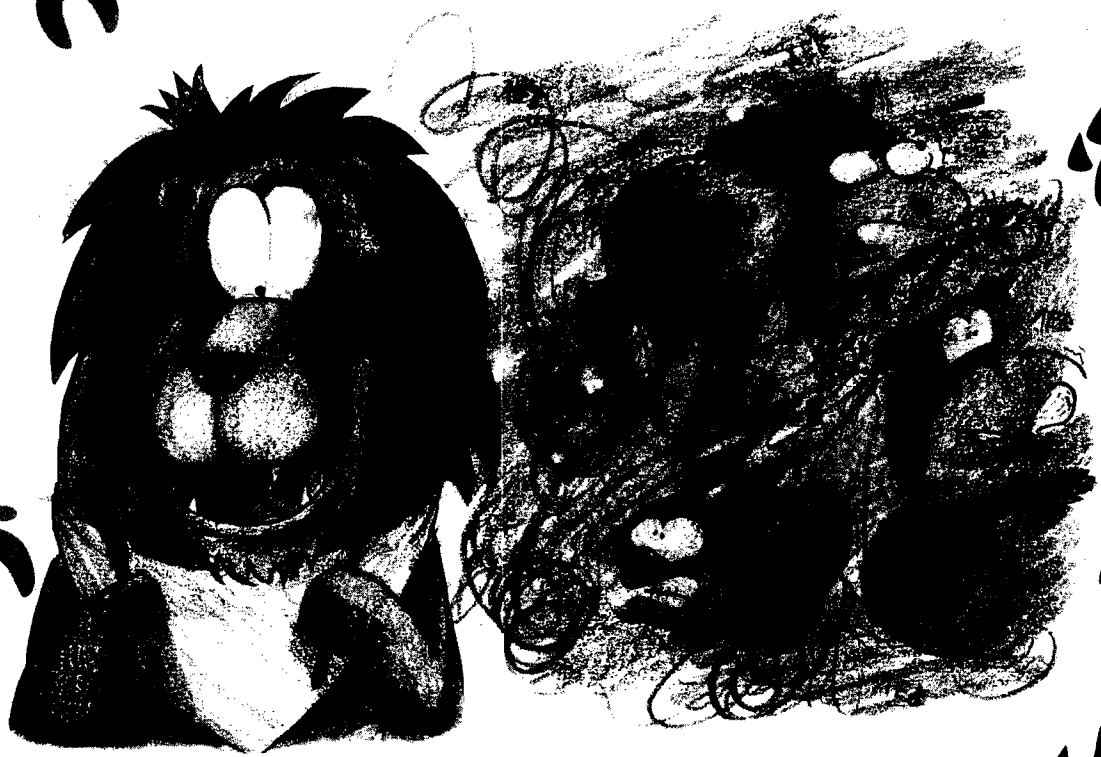

Освоєння

Українці почали заселяти степові простори досить пізно – аж у козацьку добу (від кінця XV ст.). До початку XX ст. вже майже всі степові простори були розорані і засіяні. Багато теплих сонячних днів і надзвичайно родючі ґрунти – чорноземи дають змогу вирощувати у степах пшеницю, жито, соняшники, помідори і навіть рис.

Але від найдавніших часів степи не були безлюдними. Десь у VII ст. до н. е. у причорноморських степах з'явилися племена скіфів. Вони утворили перше на території України велике племінне об'єднання – північночорноморську Скіфію.

Найвідомішими пам'ятками скіфської доби є кургани. Це штучні насипані над похованнями пагорби заввишки до 20 метрів, які добре видно здалеку на степовій рівнині. При розкопках археологи знаходять в них зброю, прикраси, предмети побуту. Один з найбільших скарбів археологи знайшли у 1971 році у кургані Товста могила. Там був чудовий витвір античних ювелірів – золота пектораль – нагрудна прикраса царів із зображенням сцен з міфології та побуту скіфів.

Інша цікава знахідка – Чортомлицький курган. У пагорбі заввишки 18 метрів археологи відкрили декілька приміщень, у яких лежали скелети царя, його слуг і коней, а також безліч гарних золотих та срібних виробів.

Степу

У IV ст. до н. е. скіфів починають витісняти войовничі племена сарматів, і скіфи відступають у степовий Крим. Столицею їхнього царства стає Неаполіс Скіфський, руїни якого видно зараз на околиці Сімферополя. Місто, збудоване за зразком грецьких полісів*, мало могутні кам'яні мури заввишки до 8,5 метрів з баштами і кам'яними воротами. Біля головних воріт стояв мавзолей*, де ховали скіфських царів.

Сармати були племінним союзом, який складався з аланів, русів, язичів та роксоланів. Кожне з цих племен прагнуло запанувати на просторах українських степів, тому вони воювали між собою.

У II ст. н. е. сарматів знищила навала гуннів зі сходу. Після них євразійські степи на ціле тисячоліття стануть володіннями тюркських народів.

Античні міста

Крім кочових племен, у степовому Північному Причорномор'ї жили стародавні греки. Їхні міста-держави (поліси) були пов'язані з розвитком морської торгівлі і ремесел. Крім того, у I тис. до н. е. Греція була перенаселеною, бракувало вільних земель для обробітку, тому частина греків змушена була мігрувати. Античне місто складалося з двох частин: укріпленого поліса та хліборобських селищ навколо. Мешканці міст займалися ремеслами: ткацтвом, виробництвом кераміки, обробкою шкіри, виготовленням ювелірних прикрас.

Найвідоміші грецькі міста: Ольвія (тепер с. Парутіне), Херсонес, Пантикапей (Керч), Тіра (Білгород-Дністровський), Феодосія, Керкінітида (Євпаторія), Танаїс (гирло Дону).

Словничок

*Поліс - місто-держава

*Мавзолей - поховальна споруда

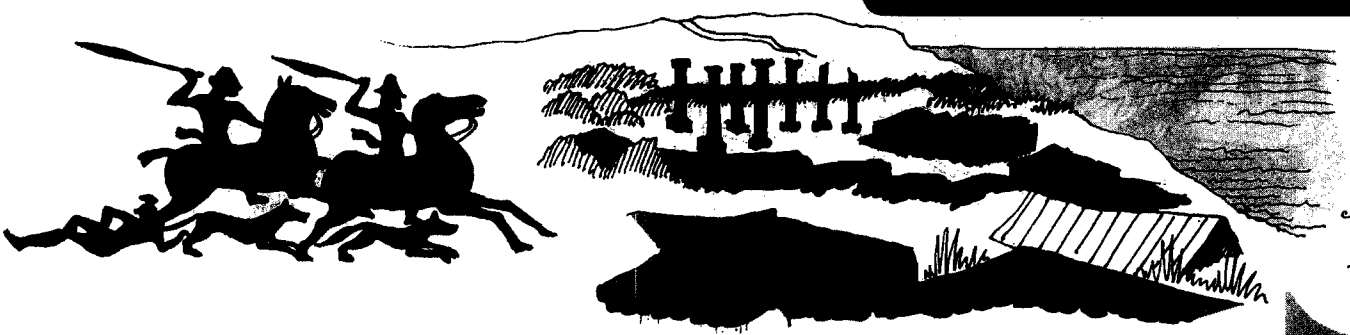

КОЗАКИ

Перші козаки з'явилися в степах наприкінці **XV ст.** Слово "**козак**" тюркського походження і означає "**вільна людина, охоронець**". Козаками називали вільних людей (на відміну від кріпосних селян), що ходили в степи на лови й билися з татарами. Пізніше козаки захищали південні кордони України від турків, а також воювали з польськими феодалами* за волю України.

Степи в ті часи називали "**Диким полем**". Усі, хто опинився в межах "**Дикого поля**", мусив шукати собі побратимів – інакше б не вистояв перед ворогами. Так у **XVI ст.** на дніпровському острові **Хортиця** виникла козацька республіка – **Запорізька Січ**. Заснував її **Дмитро Байда-Вишневецький**. Запоріжжя стало могутньою фортецею. Козаки мали свої закони, право і навіть підтримували дипломатичні відносини з іншими державами.

Наприкінці **XVI ст.** налічувалось **5-6 тисяч** козаків.

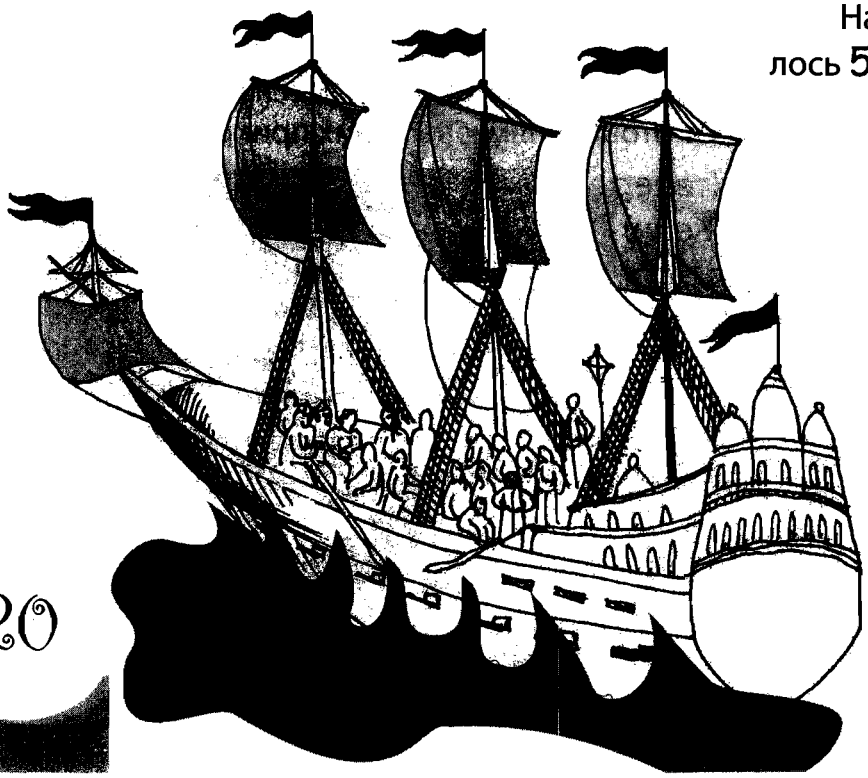

Приблизно 50 з них по черзі мешкали на Січі і називалися січовою залогою. Решта брали участь у походах або займались господарством. Козаки вирощували хліб, годували худобу, тримали пасіки, виварювали сіль.

Устрій Січі нагадував лицарські ордени в Західній Європі, тому запорожці іменували себе "лицарським товариством". Жінок, навіть дівчаток, під страхом смертної кари на Січ не пускали.

В той час коли в Європі селяни знемагали під кріпосним гнітом (працювали на феодалів, не мали права ні переселятися, ні навіть одружуватися без дозволу господаря), козаки двічі на рік проводили збори, де самі, відкритим голосуванням обирали собі старшину і кошового отамана.

Запорізька Січ, вкривши себе безсмертною славою, проіснувала до кінця XVIIIст. Знищила її у 1775 р. російська цариця Катерина II. Рештки козацтва розійшлися по світу — на Дон, за Дунай. Останній кошовий Петро Калнишевський був ув'язнений царським урядом у північному Соловецькому монастирі. 1801 року його звільнили, але Калнишевський став ченцем і помер у тому ж монастирі, маючи аж 112 років.

словничок

*Феодал - великий землевласник

Як одягались запорожці

Найзнаменитішим одягом козаків були шаровари – "широкі, як степ, сині, як море", тому що зазвичай їх шили з тканини синього кольору. Це вбрання козаки запозичили в татар і турків. Пишні широкі штани шили з добротних дорогих тканин (сукна, шовку, оксамиту) і витрачали на них від 9 до 20 м тканини. Порівняй: на пошиття сучасних чоловічих штанів треба всього півтора метра тканини. Шаровари заправляли в чоботи або прив'язували до халяв шовковими шнурками із золотими та срібними китицями на кінцях.

Особливою прикметою справжнього запорожця був "оселедець" – довгий чуб на виголеній голові. Цю давню лицарську зачіску зустрічаємо ще в київського князя Святослава. Можливо, її теж запозичили в тюркських народів. Носити "оселедець" мали право лише ті козаки, які вже показали своє геройство в боях. Якщо в бувалого запорожця "оселедець" був дуже довгий, то його закручували за вухо.

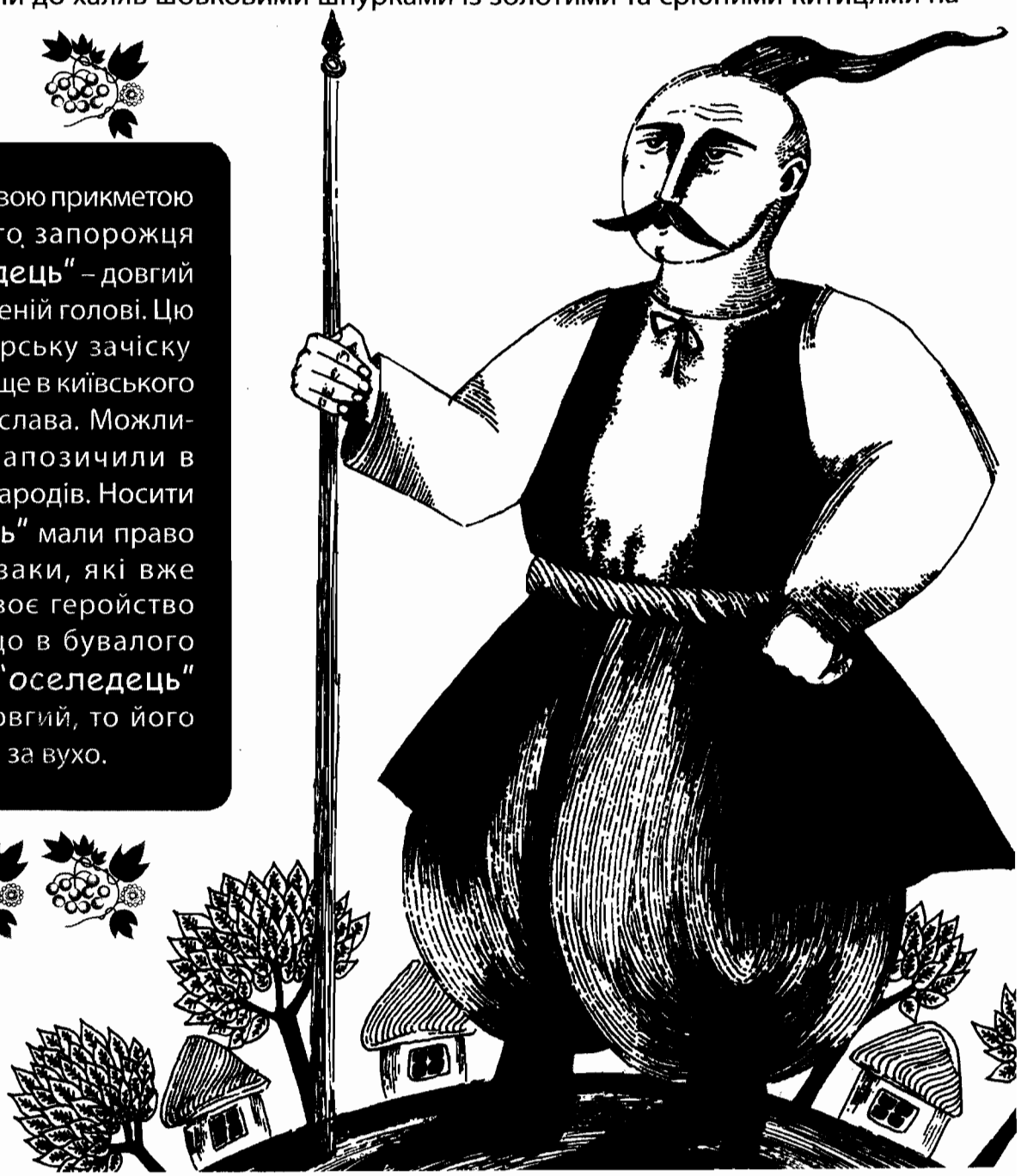

Знайди дорогу.

Допоможи новакам потрапити на Запорізьку Січ!

РОЗПОВІДЬ ДІДА КАХИКАЛА ПРО ТЕ, ЗВІДКІЛЯ УЗЯЛИСЬ У СТЕПУ МОГИЛИ

Олександр Виженко

Старі діди казали: коли ще на землі зовсім не було людей, то жили в цих краях два брати-велетні. Одного звали Тур, а другого – Тавр. Усього в них було вдосталь. Але одного разу вони щось не поділили, посварилися й стали битися. Билися вони так день, билися ніч, і ще день, ще ніч, а на третій день не витримала земля, розкололася від їхнього тупотіння.

Поміж велетнями виникло море: Тур на одному боці стоїть, а Тавр – на другому. Та так воно ще вийшло, що Турові гори залишилися, а Таврові степи. Ще дужче розсердився Тур, що не може свого довести, й почав він жбурляти у Тавра величезні каменюки. Кидав, кидав, та одною каменюкою влучив-таки у брата і убив його. Як воно там далі було, не знаю, але оті каменюки, що їх Тур жбурляв у брата свого, з роками вкрилися землею, і стоять вони й досі в степу. Назвали їх люди могилами, бо не знають, під якою брилою велетень Тавр лежить. Ось як воно було. Кхе, кхе...

– Дідусю Даниле, а навіщо на могилі драбина? – спитав Улас, прямуючи до нехитрої дерев'яної споруди, що складалася із стовпа та драбини.

– Ці споруди, Власику, козаки називали "фігурами". По всьому степу на могилах стояли раніше ось такі фігури, а на них чатували дозорці. Як побачать дозорці орду, то зараз же й підпалять фігуру, на другій могилі побачать вогонь – і собі підпалять. Таким чином лише за одну годину все Запорожжя сповіщалося про наближення небезпеки.

– А я ось зараз на цю саму фігуру заберуся!

Власик, як той коник-стрибунець, злетів по драбині на фігуру. Так високо він не стояв ще ніколи; серцем відчував одночасно і жах, і гордість за те, що зумів піднятися так високо над землею.

– Ну як?

– Чудово! – тільки й міг відповісти Влас.

Дід Кахикало дмухнув у люльку, з неї вилетіла невеличка жаринка, вдарилася об стовп, від чого фігура спалахнула. Тої ж миті вогонь швидко побіг угору.

Сивовусий дід кинув Власові свою чарівну палицю. Хлопчик ухопився за неї обома руками і раптом – злетів.

– Не випускай палиці! – кричав дід. – Тримайся міцніше!

Зробивши невеличке коло над степом, Влас спокійнісінько опустився разом з палицею на могилу.

– Злякався? Тепер ти знаєш, як козаки сповіщали Україну про напад?

– Еге ж, знаю.

У цю мить Базікало прокинувся. Побачивши палаючу фігуру, він підскочив, мов ошпарений, та як заволає:

– Татари! Татари йдуть!!

Ото вже досхочу насміявся Влас та дід Кахикало.

– Вискочив як Пилип з конопель! Кхе, кхе...

– А хто в мене п'ятака вкрав?! – і до дідових чобіт... Та й завмер: ні рукою, ні ногою поворухнути не може.

– Обережніше з чобітьми, Власику. Бачиш, що там?

– Земля! А навіщо вона вам у чоботях? Тільки йти заважає.

– А ти й не розумієш? Адже доки запорожець стоїть на своїй землі, він непереможний. То ми, як збираємося кудись у похід, зараз же землі під устілки та в шапки понасипаємо та й ідемо собі воювати. Хто чоботи скине – тут йому й смерть, а хто шапку зніме, тому голова з пліч.

– І я собі в чоботи землі наберу, як на Січ прийдемо! І я буду, як козак, непереможний!

– Набереш, Власику...

– Будеш непереможний, серце...

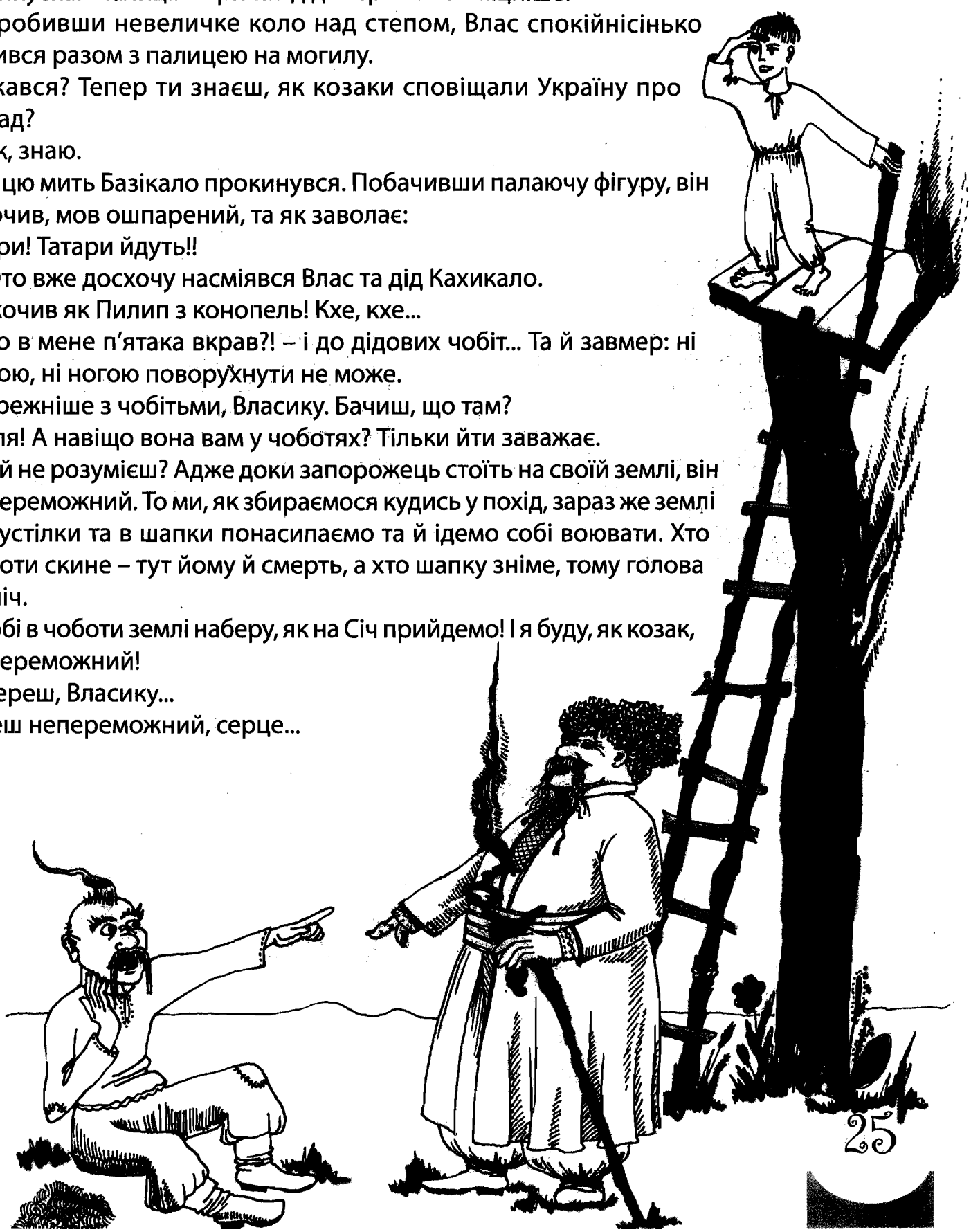

У попередніх числах Пташеня розповідало про те, хто такі новаки і новачки, як виглядає їхній однострій, а також про численні відзначки, які ці діти носять на своїх формах.

Мабуть, не новина, що усі діти, які хочуть чогось навчитися, ходять до школи, а за свої успіхи чи неуспіхи вони отримують бали – оцінки. Пластуни також не просто носять форму – вони цілий рік чогось навчаються, пізнають багато нового і цікавого. Відзначки, які ти можеш побачити на їхніх одностроях – це свого роду "оцінки", тобто кожна відзначка розповідає, що у своєму пластовому житті здобув чи навчився новак і новачка. Ройові заняття (ти пам'ятаєш, що новаки і новачки об'єднуються у невеликі гурти – рої) – сходини відбуваються раз на тиждень і тривають 1-2 год. Власне тут діти навчаються всіляких життєвих премудростей. Але це зовсім не схоже на урок: маленькі пластуни разом зі своїм виховником – братчиком або сестричкою – співають, грають ігри, майструють, слухають і розповідають. Зазвичай вони сидять в колі на килимку. Крім щотижневих сходин пластуни протягом року ходять у мандрівки, відзначають знаменні дати, весело забавляються на різноманітних святкуваннях. А от як новаки і новачки проводять літо, ти дізнаєшся у наступному номері журналу.

Відповіді

Гра "Тварини степу"

1. Олень
2. Жирафа
3. Антилопа
4. Лев
5. Миш
6. Лама
7. Фламінго
8. Зебра
9. Страус
10. Бізон
11. Гієна
12. Заєць
13. Кенгуру

Знайди різниці

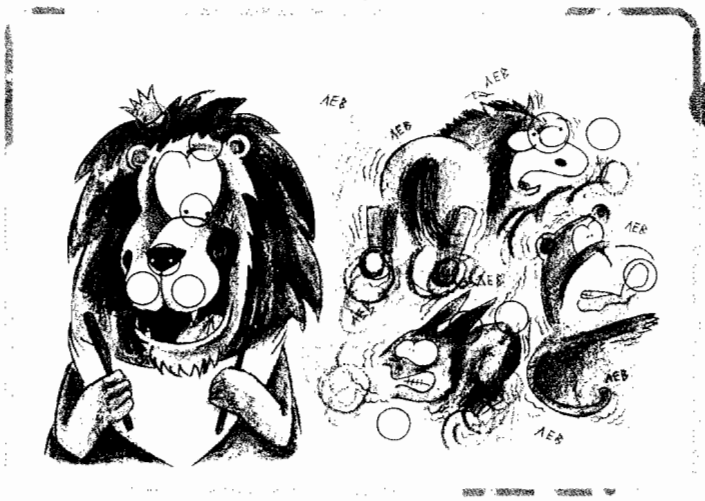

Знайди дорогу

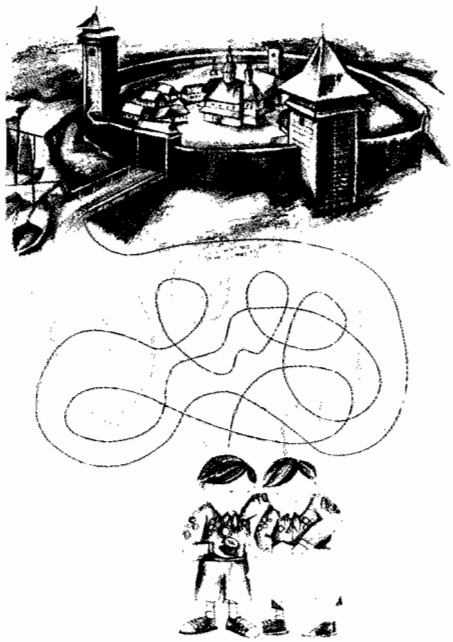

Пташеня

Головний редактор
Софія Нагірна

Літературний редактор та автор текстів
[illegible]бак

Дизайн та комп'ютерна верстка
Мар'яна Чура

Ілюстрації
Мар'яна Чура та
Богдана Крип'якевич

© Ідея Софія Нагірна
© Пласт НСОУ
© Пластове видавництво в Україні

"Пташеня", український пластовий журнал для дітей, № 3/2006 (25)

Засновник Пласт НСОУ

Телефон/факс: (032) 297 65 85
e-mail: sofa_n@yahoo.com
www.plast.org.ua
наклад [illegible]00
Друк – ТзОВ "ЗУКЦ"

Пласт
а/с 65
Львів,Україна,79000

Використана література:

1. Ілюстрована енциклопедія історії України. – Київ: Спалах ЛТД, 1998.
2. Про все на світі: Енциклопедія. – Київ: Махаон-Україна, 2001.
3. Я пізнаю світ, Дитяча енциклопедія. – Київ: Школа, 2000. – Тварини. Рослини.
4. Що? Як? Чому? "Світ моєї України" Популярна дитяча енциклопедія – Харків: Сінтекс, 2003
5. by Florence Sakade Origami. Japanese paper-bolding – Charles E. Tuttle Company Rutland, Vermont & Tokyo, Japan, 1984

Вітрячок

Цей вітрячок виготовляється за японською технікою складання паперу ОРІГАМІ. Щоб легше було скласти вітрячок, уважно дивись на малюнки.

1. Візьми квадратний аркуш кольорового паперу (можна різних кольорів з обох сторін) і зігни його посередині (мал. 1).

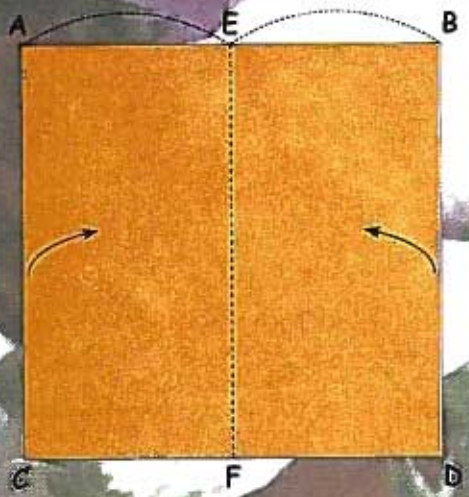

(мал.1)

2. Зігни обидві сторони квадрата до середини так, щоб лінії AC і BD зустрілися в центрі (мал. 2).

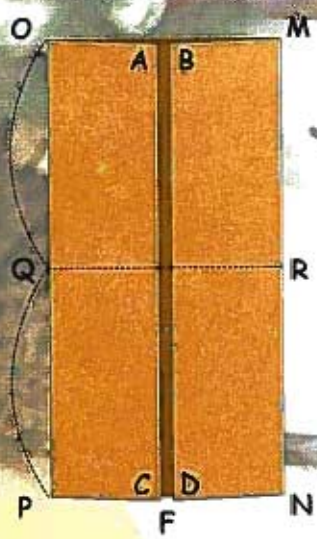

(мал. 2)

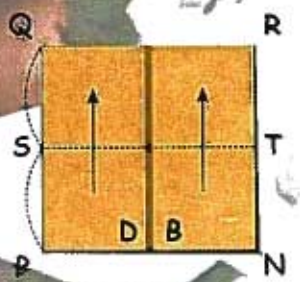

(мал. 3)

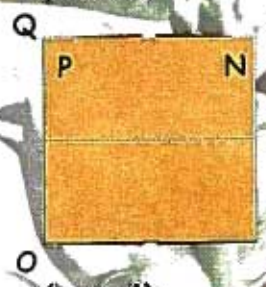

(мал. 4)

3. Тепер відігни лінію OM назад вздовж лінії QR (мал. 3).
4. Відігни аркуш по лінії ST так, щоб лінія PN зустрілася з QR (мал. 4).

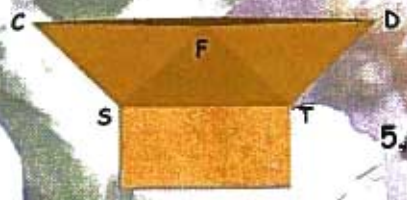

(мал. 5)

5. Відігни назовні кути D і C (мал. 5).

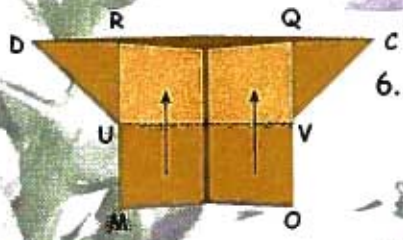

(мал. 6).

6. Переверни папір і повтори кроки 4, 5 із зворотньої сторони (мал. 6).

(мал. 7).

7. Тепер зроби так, як показано на малюнках 7 і 8.

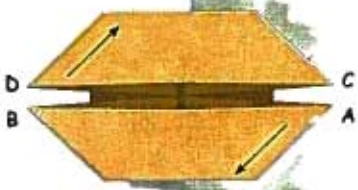

(мал. 8).

9. Прикріпи паличку і твій вітрячок готовий!

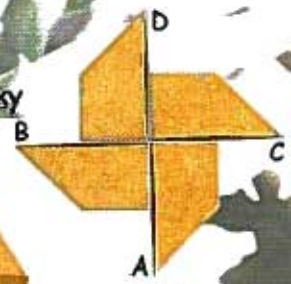

(мал. 9).